

Bányatavak rekreációs szabadter használata az Omszk-tó példáján

Gergelyné Horváth Olívia

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájrendező és Kertépítőmérnöki alapképzési szak, nappali munkarend

Intézet/tanszék (ahol a dolgozat készült) megnevezése

Belső témavezető: Gergely Antal, mesteroktató, MATE Kert- és Szabadtertervezési Tanszék

Dolgozatomban az Omszk-tó keletkezését és mai használati lehetőségeit vizsgáltam. Azért ezt a témát választottam, mert gyerek korom óta Budakalászon élek, így az Omszk tó régóta hozzátartozik az életemhez. Szerettem volna többet megtudni róla, megismerni a múltját, hogy egy olyan jövőhöz segíthessen hozzá, amivel minden budakalászi lakoshoz közelebb hozhatom. Kialakulásától kezdve, és az ott készült tervektől – amik nagy része sosem valósult meg – eljutottam a mai vízhasználathoz, illetve a körülötte elhelyezkedő Omszk park használatához. Kutatásom alatt volt lehetőségem régóta Budakalászon élő lakosokkal is beszélgetni, akik előszeretettel osztották meg velem emlékeiket a tóról. Legnagyobb segítségemre egy helyi lokálpatrióta, Gubán Sándor volt, aki nemcsak történeteket osztott meg velem, hanem rám bízta az eredeti 1978-as Váti terv egy régi példányát is, amiből rengeteget tudhattam meg a tó történetéről és csodálatos régi terveit is tanulmányozhattam. Ezután jogszabályok által azt vizsgáltam, hogy egy bányatónak milyen körülményeknek kell ahhoz megfelelnie, hogy fürödni lehessen benne. Ezután megvizsgáltam más belföldi és külföldi tavakat is. Elemeztem, hogy a máshol megjelenő tavakat és környezetüket milyen módon használják, és hasznosítják. Akadtak ezek közül olyan tavak, amiket azért hoztam párhuzamba az Omszk-tóval mert hasonlóan bányászat következtében ottmaradt mederben alakultak ki. De vizsgáltam olyan mesterséges tavakat is, amik település közigazgatási határain belül találhatóak. Különböző funkciókat találtam, amiket utána visszavetítettem az Omszk-tóra. Ezek közül egy pár már jelenleg is megjelenik a területen. Ilyen a horgászat, a játszótér és fitnesspark, a kerékpárút, a tó körbesétálására alkalmas sétányok, a vízfelület használata – ami jelen esetben Sup-pal lehetséges –, és az étterem. Ezek sok szempontból nem jelennek meg olyan mértékben, mint a példatavaknál. Például az Omszk-tó mellett megjelenő étterem csak követően tartozik a tóhoz, hiszen nem közvetlen a vízparton áll. Majd javaslatokat fogalmaztam meg jövőbeli fejlesztésekhez. Ezzel elsődleges célom a tónak olyan irányú fejlesztése, ami a helyi lakosok

igényeit és érdekeit tudják hosszútávon betölteni. Kitértem a dolgozatban több helyen is megjelenő fürdés kérdésére, és javaslatokat tettem megvalósításának esetleges módjára és helyszínére. Ezen kívül padok telepítéséről, és passzív rekreációra alkalmas pihenőterületek létesítéséről is gondolkodtam. Az önkormányzat hosszútávú tervei közé tartozó zajvédő fallal kapcsolatban is megosztottam észrevételeimet.

Kutatásom és javaslataim központjában igyekeztem folyamatosan a tó lakossági célú felhasználásaira fókuszálni. Reményeim szerint még sok helyi lakosnak tud emléke szülni a tóval és annak csodálatos környezetével.